

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 3 : Zararlı Alışkanlıklar Konu : Bazı Zararlı Alışkanlıklar

Sigara kullanmak, alkollü içki içmek, kumar oynamak, uyuşturucu kullanmak kişiye çeşitli zararlar veren kötü alışkanlıklardandır.

Toplumda en yaygın olan zararlı alışkanlıkların başında sigara kullanımı gelmektedir. Pek çok kişi, arkadaş çevresi ve özenme gibi sebeplerle sigara içmeye başlamaktadır. İnsanlar bunu yaparken de "Ara sıra sigara içmekle bir şey olmaz. İstesem hemen sigarayı bırakırım." gibi ifadeler kullanmaktadırlar. Oysa bu çok yanlış bir anlayıştır ve kişi, hiç farkında olmadan zamanla sigaraya bağımlı hâle gelmektedir. Sonra da bu insan, sigarayı bırakmakta güçlük çekmektedir.

Sigara; akciğer ve gırtlak kanseri, bronşit, damar sertliği, nefes darlığı, ülser, kalp rahatsızlığı gibi birçok hastalığa neden olmaktadır. Sigara yüzünden her yıl dünyada çok sayıda insan hayatını kaybetmektedir. Ayrıca sigaranın dumanından çevredeki insanlar da rahatsız olmakta, bu durum onların sağlığını olumsuz etkilemektedir.

Sigaranın hükmü konusunda herhangi bir ayet ve hadis bulunmamaktadır. Ancak dinimiz, kişinin kendisine ve çevresindekilere zarar vermesini ve başkalarını rahatsız etmesini yasaklamıştır, israfı da kesin olarak haram kılmıştır. Bazı âlimler; sağlığa zararlı oluşunu, başkalarını rahatsız ettiğini ve israfı dikkate alarak sigaranın tahrimen mekruh / harama yakın mekruh olduğunu söylemişlerdir.

Günümüzde yapılan birçok araştırma sigaranın insan ve çevre sağlığı üzerindeki onlarca zararlı etkisini bilimsel olarak ortaya koymuş bulunmaktadır. Birçoğu ölümcül olmak üzere pek çok hastalığın sebebi olması itibarıyla sigaranın mübah görülmesi düşünülemez. Kendi kendimizi tehlikeye atmama, zararı giderme, sağlığı koruma yönündeki dinimizin emirlerini esas alan birçok çağdaş âlim, sigaranın haram olacağı görüşündedir.

Alkollü içki içmenin ve uyuşturucu kullanmanın da bireysel ve toplumsal pek çok zararı vardır. Alkollü içkiler ve uyuşturucu maddeler; böbrek, karaciğer, akciğer, mide gibi organlarda büyük tahribatlara yol açmakta, insanın çeşitli hastalıklara yakalanmasına sebep olmaktadır. Böbrek yetmezliği, kanser, damar tıkanıklığı, görme bozuklukları, verem, felç, kalp krizi bunlardan bazılarıdır. Alkol ve uyuşturucu bağımlılığı yüzünden dünyada binlerce insan sağlığını yitirmekte ve hayatını kaybetmektedir.

Alkol alan ve uyuşturucu kullanan kimseler iradelerine hâkim olamamakta, bilinçli davranamamaktadırlar. Bu yüzden alkollü olarak araba kullananlar, trafik kazalarına neden olmaktadır. Trafik kazaları da birçok insanın yaşamını yitirmesine ya da sakat kalmasına neden olmaktadır.

Alkollü içki içen ve uyuşturucu kullanan kimseler genellikle sinirli, gergin ve öfkeli olmaktadır. Böyle bir durumda, alkollü kimse ile aile fertleri ya da çevresindeki insanlar arasında zaman zaman tartışmalar ve kavgalar çıkmaktadır. Bu da gerek aile içinde gerekse

toplumsal yaşamda huzursuzluklara, anlaşmazlıklara neden olmaktadır. Ayrıca alkollü içki içen ve uyuşturucu kullanan kimseler, çalışamaz ve iş yapamaz hâle gelmektedirler. Böyle kimseler aile fertlerinin temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmakta, zamanla geçim sıkıntısı içine düşmektedirler.

Kötü ve zararlı alışkanlıklardan bir diğeri de kumar oynamaktır. Kumar: Ortaya, para, mal ve benzeri şeyler konarak oynanan her türlü oyundur. Şans oyunları da bir tür kumar sayılır. Kumarda haksız kazanç söz konusudur. Çünkü kumar oynayan kimselerden biri kazanırken diğeri parasını, malını ve mülkünü kaybetmektedir. Kumarda kazanan kimse, başkalarının malını ve mülkünü emeğe dayanmayan haksız yollarla elde etmektedir. Oysa dinimiz İslam bu tür kazancı yasaklar. İnsanlara, kendi ellerinin emeğiyle çalışarak geçimlerini sağlamalarını ve kazançlarını helal yollardan elde etmelerini emreder. Bir ayette, "Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret olması hâli müstesna, mallarınızı aranızda batıl (haksız ve haram yollar) ile (alıp vererek) yemeyin..." buyrulur. Peygamberimiz (s.a.v.) de insanlara, rızıklarını ve kazançlarını emek harcayarak helal yollardan sağlamalarını öğütlemiştir. Bununla ilgili olarak bir hadisinde şöyle buyurmuştur: "Hiç kimse, kendi elinin emeğiyle kazandığından daha hayırlı bir lokma yememiştir. Allah'ın Peygamberi Hz. Davud da kendi elinin emeğini yiyordu."

Kumarın kişiye, aileye ve topluma karşı çeşitli zararları vardır. Birçok insan kazandığı parasını, malını ve mülkünü kumarda kaybetmektedir. Bu sebeple kişi varlıklıyken muhtaç duruma düşmekte, aile fertlerinin ihtiyaçlarını karşılayamaz hâle gelmektedir. Ayrıca kumar, içki ve benzeri zararlı alışkanlıklarla parasını, malını ve mülkünü harcayanlar, aile fertlerinin hakkını da yemektedirler. Bu da kul hakkına girer. Bu sebeple kumar yüzünden ailede tartışmalar, huzursuzluklar ve geçimsizlikler ortaya çıkmakta; yuvalar parçalanmaktadır.

Kumar, kişinin psikolojisini de olumsuz etkilemektedir. Kumarda kaybeden kişi sinirlenip öfkelenmektedir. Bunun sonucunda da kumar oynayanlar arasında zaman zaman tartışmalar ve kavgalar çıkmaktadır. Bu husus insanlar arasındaki dostluk ve arkadaşlığa, iyi ve güzel ilişkilere zarar vermektedir. Toplumda düşmanlıkları artırmaktadır. Bütün bunlardan dolayıdır ki yüce dinimiz İslam, kötü ve zararlı alışkanlıkları yasaklamıştır. Yüce Allah (c.c.) bu konuyla ilgili olarak Mâide suresinde şöyle buyurmuştur: "Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir. Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan, içki ve kumar yoluyla ancak arınıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık (bunlardan) vazgeçtiniz değil mi?"